

ผลของโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ต่อความตระหนักรู้และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น จังหวัดเพชรบุรี

The Effects of a Self-awareness and Behavioral Skills Development Program on Self-awareness and Repeated Pregnancy Prevention Behaviors in Teenage Mothers, Phetchaburi Province

อังสิณี กันสุขเจริญ*¹ ดวงกมล ปิ่นเฉลียว¹ ทิพย์ธัมพร เกษโกมล²

Angsinee Kansukcharearn*¹ Duangkamol Pinchaleaw¹ Thipkhumpon Keskomon²

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย 11120

Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi Province, Thailand 11120

²วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10330

²Police Nursing College, Bangkok, Thailand 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้ และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำต่อความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาวัยรุ่นหลังคลอดบุตรคนแรกอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่มารับบริการที่แผนกหลังคลอดในโรงพยาบาลทั่วไป จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 25 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้ และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองข้อมูล แรงจูงใจและทักษะทางพฤติกรรม ร่วมกับทฤษฎีความตระหนักรู้ในตนเอง มีระยะเวลาดำเนินการ 8 สัปดาห์ กิจกรรมประกอบด้วย (1) การสร้างความตระหนักรู้ (2) การให้ข้อมูล (3) การสร้างแรงจูงใจ และ (4) การพัฒนาทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ 2) แบบสอบถามได้แก่แบบสอบถามความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .91 และ .93 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 และ .92 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักรู้ในตนเองและพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่นของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความตระหนักรู้ในตนเอง พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ มารดาวัยรุ่น

*Corresponding Author: E-mail : angsinee@pckpb.ac.th

*นักศึกษาลัทธิสุตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

Abstract

The purpose of this quasi-experimental research was to study the effects of a self - awareness and behavioral skills development program on self-awareness and repeated pregnancy prevention behaviors of teenage mothers in Phetchaburi Province.

The sample were 50 teenage mothers (age less than 20) admitted at the postnatal unit of Phetchaburi Hospital, selected by purposive sampling, and they were divided into the experimental (25) and the comparative (25) groups. The research instruments included: 1) a self-awareness and behavioral skills development program which was developed based on the informational motivation behavior skill model and self - awareness theory, The duration of the program was 8 weeks. The activities comprised: (1) developing self-awareness (2) giving information (3) enhancing motivation and (4) developing behavioral skills; and 2) self - awareness and repeated pregnancy preventive behaviors questionnaires. Content validity indexes (CVI) of the questionnaires were .91 and .93 and the reliability scores were .92 and .92, respectively. Data were analyzed by descriptive statistics and t-test.

The result revealed as follows. After attending the program, self - awareness and repeated pregnancy preventive behaviors of the experimental group were significantly higher than before attending the program, and significantly higher than the comparative group ($p < .05$).

Keywords: Self -awareness, Repeated Pregnancy Preventive Behavior, Teenage mother

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงพบอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นสูงกว่าเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนดคือมากกว่าร้อยละ 10 การตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นเพิ่มอุบัติการณ์การเกิดภาวะโลหิตจางขณะตั้งครรภ์ ภาวะครรภ์เป็นพิษ การคลอดก่อนกำหนด ส่วนทารกที่เกิดจากการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น มักเพิ่มอุบัติการณ์การตายปริกำเนิด มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย และอัตราการเสียชีวิตของทารกที่สูงกว่ามารดาในกลุ่มปกติ¹ นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดโอกาสในการศึกษา ขาดโอกาสในการทำงาน ขาดรายได้ และไม่สามารถทำหน้าที่บทบาทของมารดาได้อย่างเต็มที่ ทำให้การเลี้ยงดูบุตรไม่มีคุณภาพ² การตั้งครรภ์ซ้ำเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด และการป้องกันการตั้งครรภ์ ขาดความตระหนักในการคุมกำเนิด ขาดอำนาจต่อรองกับสามีในการคุมกำเนิด³ นอกจากนี้การไม่ได้รับการบริการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพภายหลังคลอด ข้อจำกัดการเข้าถึงบริการคุมกำเนิด ความต้องการมีบุตรของสามีและครอบครัว² และการคล้อยตามเพื่อนหรือญาติที่เป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ซ้ำ⁴ ตลอดจนการที่มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่ขาดการวางแผนการมีบุตร ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ซ้ำขึ้น⁵ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมารดาทารก และครอบครัว

จังหวัดเพชรบุรียังพบมารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ซ้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งชี้อุบัติการณ์และปัญหา ผู้วิจัยจึงศึกษานำร่องโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกมารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ซ้ำครรภ์ที่ 2 ขึ้นไปในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ราย พบว่า สาเหตุที่ตั้งครรภ์ซ้ำเกิดจากการไม่ตระหนักถึงโอกาสในการตั้งครรภ์ซ้ำ ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์ ไม่คิดว่าตนเองจะตั้งครรภ์จึงไม่คุมกำเนิด ไม่คิดว่าจะเกิดผลกระทบอะไรกับตนเอง ไม่เห็นความจำเป็นในการคุมกำเนิด และขาดความรู้ที่ถูกต้องในการคุมกำเนิด จึงทำให้มารดาวัยรุ่นไม่ปฏิบัติตามพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงพยาบาลในสังกัดทั่วประเทศ จัดบริการการวางแผนครอบครัว การคุมกำเนิดที่เหมาะสม และเข้าถึงได้ง่ายแล้ว ผลการดำเนินการของโรงพยาบาลในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2562 ยังพบอัตราตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่นถึงร้อยละ 18.47⁶

จากการทบทวนงานวิจัย พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ได้แก่ ความรู้ การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ⁷ ความตั้งใจในการป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำ การสนับสนุนจากครอบครัวและสามี และการมีเพื่อนสนิทที่ตั้งครรภ์ซ้ำ รวมทั้งปัจจัยด้าน อายุ การศึกษา

รายได้^๖ มีการศึกษาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้มารดาวัยรุ่นมีการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่เหมาะสมหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยการให้ความรู้และข้อมูล เกี่ยวกับสถานการณ์การตั้งครรภ์ซ้ำและผลกระทบ การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย และฝึกทักษะการเจรจาต่อรอง^๗ การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามี ทำให้มารดาวัยรุ่นมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำได้^{๑๐} นอกจากนี้การทำให้ตระหนักถึงผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ เน้นการสอนเพื่อให้ใช้วิธีคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวรและเกิดความตั้งใจในการคุมกำเนิด^{๑๑} ช่วยทำให้เกิดพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่ดี

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรม โดยใช้แบบจำลองข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะทางพฤติกรรม

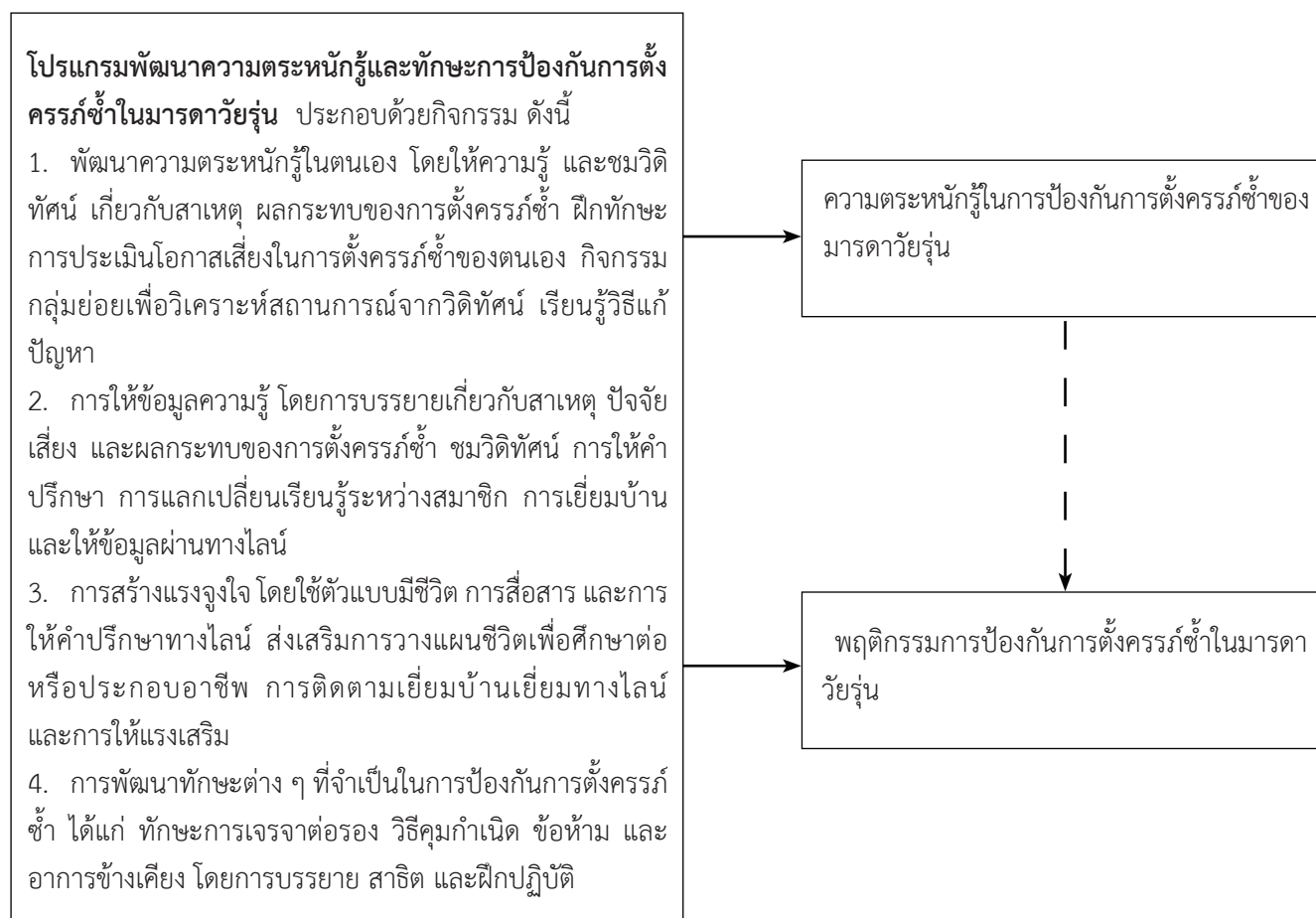
(Information Motivation Behavioral skills Model: IMB) ของฟิชเชอร์และฟิชเชอร์^{๑๒} ร่วมกับทฤษฎีความตระหนักรู้ในตนเองของคูวาลล์และวิลสัน^{๑๓} เพื่อให้มารดาวัยรุ่นตระหนักรู้และมีความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมที่ถูกต้องในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้ แบบจำลองข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะทางพฤติกรรมของฟิชเชอร์แอนด์ฟิชเชอร์ (Information Motivation Behavioral skills Model: IMB)^{๑๒} ร่วมกับทฤษฎีความตระหนักรู้ในตนเอง^{๑๓} อธิบายได้ดังกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ คือ

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร
2. ความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้ในตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลอง หลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้ และทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
2. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลอง หลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้ และทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือมารดาวัยรุ่นหลังคลอดบุตรคนแรก 1-3 วัน อายุไม่น้อยกว่า 20 ปี ทั้งคลอดปกติและผิดปกติที่มารับบริการที่แผนกหลังคลอด โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Power analysis กำหนดขนาดอิทธิพล ซึ่งอ้างอิงจากงานวิจัย⁹ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของกลุ่มทดลองเท่ากับ 125.80 (SD. = 9.68) และค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบเท่ากับ 85.96 (SD = 9.18) นำมาคำนวณขนาดอิทธิพล (effect size) ได้เท่ากับ 4.22 จึงใช้ขนาดอิทธิพล 0.8 (large effect size) กำหนดระดับ

นัยสำคัญทางสถิติ (α) = .05 อำนาจการทดสอบ (Power of test) 0.90 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power ได้จำนวน 42 คน ผู้วิจัยปรับเพิ่มขนาดตัวอย่างร้อยละ 20 เพื่อป้องกันการถอนตัวหรือกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 25 คน โดยจับคู่ (match pair) กลุ่มตัวอย่างในด้าน อายุ ระดับการศึกษา และการมีเพื่อนสนิทที่ตั้งครรภ์ซ้ำ เพื่อควบคุมตัวแปรที่อาจมีผลกระทบต่อการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น พัฒนาขึ้นตามแนวคิดรูปแบบจำลองการให้ข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะทางพฤติกรรม¹² (Informational Motivation Behavior Skill Model) ร่วมกับทฤษฎีความตระหนักรู้ในตนเอง¹³ ประกอบด้วย กิจกรรมที่ให้ป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มจำนวน 4 ครั้ง ณ หอผู้ป่วยหลังคลอด โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักรู้และให้ข้อมูลในวันที่ 2 หลังคลอด โดยการบรรยาย และชมวิดีโอ เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ของการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ผลกระทบต่อมารดาและทารกฝึกทักษะการประเมินโอกาสเสี่ยงในการตั้งครรภ์ซ้ำของตนเอง และผลกระทบหากเกิดการตั้งครรภ์ซ้ำ กิจกรรมกลุ่มย่อย และร่วมกันหาทางออกเพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ซ้ำและ 2) กิจกรรมสร้างแรงจูงใจในวันที่ 3 หลังคลอด โดยใช้ตัวแบบคือ มารดาวัยรุ่นที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ซ้ำมาแล้วถึงประสบการณ์ที่เผชิญกับอันตรายจากการตั้งครรภ์ซ้ำให้ความรู้ และ ทางเลือกในการวางแผนชีวิตเพื่อศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างและสามีร่วมกันวางแผนและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม มอบคู่มือการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ และ จัดตั้งกลุ่มไลน์ ชื่อ “แม่วัยใสไม่ท้องซ้ำ” เพื่อสื่อสาร ให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ ให้แรงเสริมและติดตามเยี่ยมเป็นรายบุคคลทางไลน์ส่วนตัว

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมพัฒนาทักษะป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำโดยการบรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดชนิดต่าง ๆ ผ่านหุ่นจำลอง

อุปกรณ์จริง และสถานการณ์สมมติ ฝึกทักษะการเจรจาต่อรอง ให้สามีใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งหากมีเพศสัมพันธ์ เป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม โดยการแสดงบทบาทสมมติ

สัปดาห์ที่ 3-5 กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่บ้าน ผู้วิจัยกระตุ้นเตือนทางไลน์ ส่งข้อมูลหรือ วิดีทัศน์วิธีการคุมกำเนิด และเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง เพื่อให้ข้อมูล/ ความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการ เน้นย้ำเรื่องการใช้ทักษะการเจรจาต่อรองให้สามีสวมถุงยางอนามัย เมื่อสามีขมิเพศสัมพันธ์ และการมาตรวจหลังคลอดตามแพทย์นัดในสัปดาห์ที่ 6

สัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมสร้างแรงจูงใจต่อเนื่อง เพื่อคงไว้ซึ่งการปฏิบัติในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่สามีขมิเพศสัมพันธ์ก่อนมาตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์ เล่าประสบการณ์ในการใช้ทักษะการเจรจาต่อรอง เพื่อโน้มน้าวให้สามีใส่ถุงยางอนามัย/ใช้วิธีการคุมกำเนิด ปัญหา และอุปสรรคที่พบ และวิธีแก้ไข ปัญหา และกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเลือกวิธีการคุมกำเนิด รวมทั้งทบทวนวิธีการคุมกำเนิด ชนิดต่าง ๆ เน้นย้ำถึงการขอคำปรึกษา/คำแนะนำจากผู้วิจัย ทางไลน์กลุ่มหรือไลน์ส่วนตัว

สัปดาห์ที่ 7 ติดตามเยี่ยมและกระตุ้นเตือนทางไลน์ ส่วนบุคคล ส่งข้อมูลหรือวิดีโอวิธีคุมกำเนิดที่กลุ่มตัวอย่าง เลือกใช้ ทบทวนผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข ทางไลน์กลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ ผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเงิน และเพื่อนสนิทวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ซ้ำ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและการวางแผนการตั้งครรภ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 3 ข้อ 3) ความตระหนักรู้ในตนเอง เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดทฤษฎีความตระหนักรู้ในตนเอง¹³ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ และ 4) พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ⁹ ประกอบด้วย ด้านความเข้าใจในสถานการณ์ ด้านการมีอำนาจต่อรอง และด้านความตั้งใจในการคุมกำเนิด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) ของแบบสอบถามความตระหนักรู้ในตนเองและแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นหลังคลอด เท่ากับ .91 และ .93 ตามลำดับ และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 ทั้งสองฉบับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากโรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี เอกสารเลขที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและระยะของการศึกษา และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษา โดยไม่มีผลต่อการบริการที่จะได้รับ รวมถึงการเก็บข้อมูลทุกอย่างเป็นความลับและนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองและพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นหลังคลอด ใช้สถิติทดสอบที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่น ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ระยะเวลา	กลุ่มทดลอง (n = 25)			กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 25)			Independent t-test	p-value
	M	SD.	ระดับ	M	SD.	ระดับ		
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	3.80	.49	มาก	3.79	.61	มาก	.051	.480
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	4.78	.17	มากที่สุด	4.10	.55	มาก	5.836	.000*

* p-value < .05

พบว่า ค่าเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มทดลองในระดับมาก (M = 3.80, SD. = .49) และกลุ่มเปรียบเทียบในระดับมาก (M = 3.79, SD. = .61) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลองพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำเพิ่มขึ้นจากระดับ

มากเป็นระดับมากที่สุด (M = 4.78, SD. = .17) ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่าเดิม (M = 4.10, SD. = .55) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่น ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (n = 25)			หลังเข้าร่วมโปรแกรม (n = 25)			Paired t-test	p-value
	M	SD.	ระดับ	M	SD.	ระดับ		
กลุ่มทดลอง	3.80	.49	มาก	4.78	.17	มากที่สุด	-9.135	.000*
กลุ่มเปรียบเทียบ	3.79	.61	มาก	4.10	.55	มาก	-2.828	.009

* p-value < .05

พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเอง ดีวก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองหลังเข้าร่วมโปรแกรมดีวก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (n = 25)

ระยะเวลา	กลุ่มทดลอง (n = 25)			กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 25)			Independent t-test	p-value
	M	SD.	ระดับ	M	SD.	ระดับ		
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	49.04	9.14	ปานกลาง	48.44	10.02	ปานกลาง	.221	.42
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	72.32	2.23	มาก	55.48	11.05	ปานกลาง	7.469	.000*

* p-value < .05

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ อยู่ในระดับปานกลาง (M = 49.04, SD. = 9.14) กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ อยู่ในระดับปานกลาง (M = 48.44, SD. = 10.02) เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง และไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังเข้าร่วมโปรแกรม

กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ เพิ่มขึ้นเป็นระดับมาก (M = 72.32, SD. = 2.23) ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง (M = 55.48, SD. = 11.05) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ของมารดาวัยรุ่น ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ (n = 25)

พฤติกรรม การป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม			หลังเข้าร่วมโปรแกรม			paired t-test	p-value
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
กลุ่มทดลอง	49.04	9.14	ปานกลาง	72.32	2.23	มาก	-12.364	.000*
กลุ่มเปรียบเทียบ	48.44	10.02	ปานกลาง	55.48	11.05	ปานกลาง	-3.226	.004*

* p-value < .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมภายในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรม ดีวก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรมดี

วก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลอง หลังเข้าร่วมโปรแกรม สูงวก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

อธิบายได้ว่า การที่กลุ่มทดลองได้รับการส่งเสริมให้รู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ซ้ำ รับรู้ผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำที่มีต่อตนเอง และรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนเองสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำได้ โดยให้ความรู้และชมเชยทัศนคติเกี่ยวกับผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ สถิติการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่น ให้วิเคราะห์ปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โอกาสเสี่ยงในการตั้งครรภ์ซ้ำของตนเอง ผู้วิจัยสะท้อนความคิดให้มารดาวัยรุ่นทบทวนคำตอบ และทบทวนความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เพื่อสร้างความตระหนักรู้ที่มุ่งเน้นภายในตนเอง ผลการประเมินจึงพบว่า มารดาวัยรุ่น เกิดการตระหนักรู้ถึงสาเหตุ/ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ซ้ำ วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ และตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการเจรจาต่อรองกับสามีในการคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ ส่งผลให้ความตระหนักรู้ในตนเองของมารดาวัยรุ่นในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรมเพิ่มขึ้นจากระดับมากเป็นระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษา⁹ ที่พบว่า การสร้างความตระหนักรู้ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำผ่านขั้นตอนการเข้าใจสภาพการณ์ที่เป็นจริงถึงสาเหตุการตั้งครรภ์ซ้ำ และสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้มารดาวัยรุ่นมีพฤติกรรมป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำด้านความตระหนักรู้สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังเข้าร่วมโปรแกรม คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลอง สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก โปรแกรมฯ ประกอบด้วย กิจกรรมที่จัดขึ้นตามแนวคิดของการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และทักษะทางพฤติกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมการให้ข้อมูล โดยการบรรยาย และให้ชมเชยทัศนคติซึ่งเป็นข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง และเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สาเหตุ/ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ แนวทางในการป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำ การวางแผนครอบครัวและวิธีการคุมกำเนิดต่าง ๆ ได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาฉีดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ยาฉีดคุมกำเนิด ยาฝังคุมกำเนิด และถุงยางอนามัย และให้วิเคราะห์โอกาสเสี่ยงของการตั้งครรภ์ซ้ำของตนเอง ทำให้มารดาวัยรุ่นมีการรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองตามความเป็นจริง และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจ โดยให้ตัวแทนมีชีวิต คือ มารดาวัยรุ่นที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ซ้ำ มาเล่าประสบการณ์ และการ

แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้มารดาวัยรุ่นตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากการตั้งครรภ์ซ้ำ มีความกลัวและไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์นั้นกับตนเอง นำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ และตัวแบบมีชีวิตที่ป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำได้สำเร็จ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ นอกจากนี้มีการให้ความรู้ และทางเลือกในการวางแผนชีวิตเพื่อศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ กระตุ้นให้มารดาวัยรุ่นวางแผนและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง และมอบคู่มือการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างนำกลับไปทบทวน ที่บ้าน และมีการจัดตั้งกลุ่มไลน์ เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มไลน์ ให้ข้อมูลต่าง ๆ สอบถามปัญหาให้คำแนะนำ รวมทั้งให้แรงเสริมผ่านกลุ่มไลน์ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมการพัฒนาทักษะพฤติกรรม ในสัปดาห์ที่ 2 หลังคลอด โดยสาธิตสาธิตย้อนกลับและฝึกปฏิบัติ เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดชนิดต่างๆ และทักษะการเจรจาต่อรอง เพื่อให้สามีใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งหากมีเพศสัมพันธ์ ร่วมวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจในการปฏิบัติ และสามารถนำทักษะที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยกระตุ้นเตือน ส่งข้อมูล ต่าง ๆ ทางไลน์ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่กลุ่มตัวอย่าง และในสัปดาห์ที่ 6 มีการติดตามการปฏิบัติตัวในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่มีสามีมีเพศสัมพันธ์ก่อนมารับบริการตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์ เล่าประสบการณ์ในการใช้ทักษะการเจรจาต่อรองเพื่อโน้มน้าวให้สามีใส่ถุงยางอนามัย/ใช้วิธีการคุมกำเนิดอื่น และกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้คุมกำเนิดเลือกวิธีการคุมกำเนิด รวมทั้งเน้นย้ำถึงการขอคำปรึกษา/คำแนะนำจากผู้วิจัยทางไลน์กลุ่มหรือไลน์ส่วนตัวได้ตลอดเวลา ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย¹⁴ ที่พบว่า พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของมารดาในกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการฝึกทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยจัดกิจกรรมตามแนวคิดการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในปฏิบัติพฤติกรรม สามารถทำให้มารดาวัยรุ่นหลังคลอด เกิดการตระหนักรู้ สามารถรับรู้และเข้าใจตนเองเกี่ยวกับอันตรายที่จะเกิดกับตนเองและทารกหากเกิดการตั้งครรภ์ซ้ำขึ้น มีแรงจูงใจในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ นำไปสู่การมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่ดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดของพีชเชอร์และพีชเชอร์¹² ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมที่ดีนั้น ต้องเกิดจากการได้รับข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับโรคอย่างถูกต้อง รวมทั้งการรับรู้ประโยชน์ และรับรู้อันตราย หากละเลยการปฏิบัติพฤติกรรมที่ถูกต้องจะทำให้โรครุนแรงขึ้น เมื่อได้รับข้อมูลที่ดี ได้รับแรงจูงใจให้มีการแสดงออกและมีทักษะพฤติกรรมที่ถูกต้องสม่ำเสมอจนกลายเป็นนิสัย ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ต่อสุขภาพในเชิงบวก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับพยาบาลหรือบุคลากรสาธารณสุขในเครือข่าย เพื่อนำโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้ และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำสำหรับมารดาวัยรุ่นไปใช้ ในโรงพยาบาลหรือพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาโดยใช้แรงสนับสนุนจากสามีหรือเพื่อนสนิทของมารดาวัยรุ่นมาเข้าร่วมกับโปรแกรมพัฒนาความตระหนักรู้และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ คือ สามี และเพื่อนสนิทที่ตั้งครรภ์ซ้ำ

References

1. Arayajaru P, Pataipakaipet K, Oumkreu A. Repeat Pregnancy among Adolescent Mothers: The Risk Factors and The Impacts on Maternal and Child's Health. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2019;20(3): 86-92 (in Thai)
2. Pungbangkadee R, Ratinthorn A. Factors and consequences of Repeat Pregnancy among Teenagers: A Case Study in Bangkok Metropolis. Journal of Nursing Science. 2014; 32(2): 23-31. (in Thai)
3. Sivilai K. Repeated Pregnancy among Adolescents: A Case Study in a Community Hospital Southern Thailand. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health. 2016; 3(3): 142-52. (in Thai)
4. Wisarutkasempong A, Muangpin S. Factors related to the intention to repeat pregnancy among pregnant adolescents. Srinagarind Medical Journal of Nursing Science. 2015; 30(3): 262-9. (in Thai)
5. Laksitanon R, Jatupornpoem, Factors Related to Repeat pregnancy among adolescents in Public Health Region 5. The 5th Regional Health Promotion Center. Research report. Rajburi. 2018.(in Thai)
6. Suriyaprom A. Petchaburi Inspection report of The 5th Regional Health Promotion Center. Inspection report. Petchaburi Province. 2019. (in Thai)
7. Sribenchamas N, Samruayruen K, Kongpracha A, Poocharoen O. Factors affecting to behaviors preventing unwanted pregnancy of female senior high school student, Muang District, Phitsanulok province. The 3rd National conference Report of Kamphaengphet Ralabhat University. 2016; 3(2): 260-272. (in Thai)
8. Rojruangnon P, Nititham A, Teravecharoenchai S. Factors Related to Preventive Behaviors of Unexpected Pregnancy among the Female Undergraduates, Bangkok Metropolis. J Sci Technol MSU. 2017; 36(2): 194-202.(in Thai)

9. Sivilai K. Effect of Empowerment Program on Behaviors for Prevention of Repeated Pregnancy among Postpartum Teenage Women. [dissertation] Prince of Songkla University; 2010. (in Thai)
10. Konchaie N, Nirattaradorn M, Buaboon N, Sanguanklin N. The Effects of A Self Efficacy Promotion Program and Husband Participation on The Repeated Pregnancy Prevention Behaviors among Adolescent Mothers. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2018;19: 326-35 (in Thai)
11. Wattanathamrong V, Sirisophon N, Kainakha P, Onsiri S, Amitpie C, Anek A, et.al. Factors Related Intention Contraception Type Implants in Repeat Pregnancies Adolescents. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2017;18: 102-11 (in Thai)
12. Fisher JD, Fisher WA. Changing AIDS risk behavior. Psychological Bulletin. 1992. 111, 455-74.
13. Duval TS, Wicklund RA. A theory of objective self-awareness. Oxford, England: Academic Press. 1982.
14. Jaiyasit R, Lapvongwattana P, Chansatitporn N. Application of The Information Motivation and Behavioral Skills of Model for Pregnancy Prevention in Female Secondary Students. Journal of Public Health Nursing. 2018; 32(3): 1-17.(in Thai)